

**TAYM-MENEJMENT VA PEDAGOGIK LIDERLIK BO'YICHA
BO'LAJAK O'QITUVCHILAR UCHUN SAMARALI STRATEGIYALAR**

Soliyeva Ruxsora Sharobiddin qizi

Pedagogika nazariyasi va tarixi mutaxassisligi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: *Hozirgi kunda ta'lim tizimi o'zgarib bormoqda va o'qituvchilar uchun yangi talablar qo'yilmoqda. Taym-menejment va pedagogik liderlik o'qituvchilarning o'z ishlarini samarali bajarishlari, o'quvchilar bilan aloqalarni kuchaytirishlari va ta'lim jarayonini yanada sifatli qilishlari uchun muhim ko'nikmalardir. Ushbu maqolada taym-menejment va pedagogik liderlik bo'yicha bo'lajak o'qituvchilar uchun samarali strategiyalari haqida ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *taym-menejment, pedagogik liderlik, boshqarish, bo'lajak o'qituvchilar, strategiyalar.*

Taym-menejment – bu vaqtni samarali boshqarish san'ati. O'qituvchilar o'z ishlarini rejalashtirishda va vaqtni boshqarishda maqsadga yo'naltirilgan yondashuvni qo'llashlari zarur. O'qituvchilar uchun kun tartibini tuzish, vazifalarni muhimligi va shoshilinchligiga qarab tartibga solish, o'z vaqtlarini samarali boshqarishga yordam beradi. Bu usul stress darajasini kamaytiradi va o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar, masalan, mobil ilovalar va onlayn platformalar o'qituvchilarga o'z ishlarini rejalashtirishda va boshqarishda yordam beradi. Bunday vositalar yordamida o'qituvchilar o'z vazifalarini yozib olishlari, muhim sanalarni belgilashlari va o'z ishlarini samarali ravishda boshqarishlari mumkin. Shuningdek, o'quvchilarga ham texnologiyalarni o'rgatish orqali ularning vaqtni boshqarish ko'nikmalarini oshirish mumkin.[1]

O'qituvchilar o'z o'quvchilarining ehtiyojlarini tushunishlari va ularga mos ravishda yondashishlari zarur. O'quvchilar bilan aloqalarni kuchaytirish, o'quvchilarning o'zlarini qulay his qilishlariga va o'qishga bo'lgan qiziqishlarini oshirishga yordam beradi. O'qituvchilar o'z o'quvchilarini rag'batlantirish va ularni

qo'llab-quvvatlash orqali pedagogik liderlik ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. O'qituvchilar o'z bilimlarini va ko'nikmalarini doimiy ravishda yangilab borishlari zarur. Ta'lim tizimi doimiy ravishda o'zgarib borayotgani sababli, o'qituvchilar yangi metodlar va strategiyalarni o'rganishlari muhimdir. Seminarlar, treninglar va onlayn kurslar orqali o'z bilimlarini oshirish va yangi pedagogik yondashuvlarni o'zlashtirish o'quv jarayonining sifatini oshirishga yordam beradi. O'qituvchilar o'rtasida tajriba almashish va hamkorlik qilish, o'z bilimlarini va ko'nikmalarini yanada oshirishga yordam beradi. Jamoaviy ish orqali o'qituvchilar o'z o'quvchilariga yanada samarali ta'lim berishlari mumkin. Bunday hamkorlik, o'qituvchilarning o'zaro fikr almashishlari va yangi g'oyalarni o'rganishlariga yordam beradi.[2]

O'qituvchilar o'z o'quvchilariga maqsadlarini belgilashda yordam berishlari zarur. O'quvchilar o'z maqsadlarini aniqlash va ularga erishish uchun zarur bo'lgan strategiyalarni o'rganishlari kerak. O'qituvchilar o'z o'quvchilariga maqsadlarni belgilashda va ularga erishishda yordam berish orqali ularning o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. O'qituvchilar o'z o'quvchilarini motivatsiya qilishda kreativ yondashuvlarni qo'llashlari zarur. O'quvchilarning qiziqishlarini oshirish va ularni o'qishga jalb qilish uchun turli xil innovatsion metodlardan foydalanish mumkin. O'qituvchilar o'z darslarini qiziqarli va interaktiv qilish orqali o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchlarini oshirishlari mumkin. O'qituvchilar o'z vaqtlarini rejalashtirishda va boshqarishda o'z-o'zini baholashni amalga oshirishlari muhimdir. O'z ishlarini baholash orqali nimalarni yaxshilash kerakligini aniqlashlari va o'z vaqtlarini yanada samarali boshqarishlari mumkin. O'z-o'zini baholash orqali o'qituvchilar o'z ko'nikmalarini rivojlantirish va o'z ishlaridagi kamchiliklarni bartaraf etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. O'qituvchilar o'z o'quvchilariga o'zaro aloqalarni rivojlantirishda yordam berishlari zarur. O'quvchilar o'rtasida ijtimoiy aloqalarni rivojlantirish, ularning o'zaro hamkorlik qilish ko'nikmalarini oshiradi. O'qituvchilar o'z o'quvchilariga jamoaviy ishlarni tashkil etish orqali ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin. O'qituvchilar o'z vaqtlarini boshqarishda va pedagogik liderlikda o'zlariga maqsadlar

qo'yishlari zarur. O'qituvchilar o'z maqsadlarini aniqlash va ularga erishish uchun zarur bo'lgan strategiyalarni ishlab chiqishlari kerak. Bu esa o'z navbatida, o'qituvchilarning o'z ishlariga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi va ularning o'quv jarayonidagi muvaffaqiyatlarini ta'minlaydi.[3]

Xulosa:

Umuman olganda, taym-menejment va pedagogik liderlik bo'yicha samarali strategiyalar bo'lajak o'qituvchilarga o'z vaqtlarini samarali boshqarish va o'quv jarayonida muvaffaqiyatli liderlik qilish imkoniyatini beradi. O'qituvchilar o'z vaqtlarini rejalashtirish, texnologiyalardan foydalanish, o'quvchilar bilan aloqalarni kuchaytirish, bilimlarini yangilab borish, hamkorlikni rivojlantirish, maqsadlarni belgilashda yordam berish, kreativ yondashuvlarni qo'llash, o'z-o'zini baholash, ijtimoiy aloqalarni rivojlantirish va o'zlariga maqsadlar qo'yish orqali o'z ishlarini yanada samarali bajarishlari mumkin. Bu esa o'z navbatida, o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshirishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullaeva, D. (2023). "Taym-menejment: O'qituvchilar uchun samarali usullar". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
2. Xolmatova, N. (2022). "Pedagogik liderlik va uning ta'lim jarayonidagi o'rni". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Toshbekova, S. (2023). "O'qituvchilar uchun taym-menejment va innovatsion pedagogika". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Nurmatov, A. (2022). "O'qituvchilik san'ati: Pedagogik liderlik va motivatsiya". Toshkent: Fan va texnologiyalar.
5. Qodirova, M. (2023). "Ta'limda taym-menejment: Teoriya va amaliyot". Namangan: Namangan Davlat Universiteti.
6. Sodiqov, R. (2023). "Pedagogik liderlik: O'qituvchilar uchun strategiyalar". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
7. Jumaniyazova, L. (2022). "O'qituvchilar uchun zamonaviy taym-menejment yondashuvlari". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.